

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/232/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

110/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. r. panaszos és II. r. panaszos¹ törvényes képviselőjében az I. r. panaszos 2016. június 29-én előterjesztett **panaszát** a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a D-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az I. r. panaszos a vele és a kiskorú fiával, a II. r. panaszossal szemben 2016. június 9-én foganatosított rendőri intézkedés (elfogás, házkutatás), intézkedés (azonosításra vonatkozó kötelezettség) elmulasztása, kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazása, továbbá a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2016. június 29. napján postai úton terjesztette elő panaszát.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

I.

Panaszbeadvány szerint az I. r. panaszos 2016. június 9-én reggel 8 és 9 óra között bement a fia, a II. r. panaszos iskolájába, Gy. városba. Megbeszélte a fiával, hogy az iskola után ismerősüknél, R. F.-nél fognak találkozni. Ezt követően az I. r. panaszos elment az ismerőséhez, annak Gy., Sz. utca 92. szám alatti házába.

10 óra körül becsengettek. Négy rendőr – két egyenruhás és két civil ruhás – állt a kapuban, akik közül az egyik rendőrt az I. r. panaszos korábbról ismerte és név szerint megjelölte a beadványban (S. M.). A rendőrök közölték az I. r. panaszos ismerősével (R. F.), hogy házkutatást tartanak a lakásban, amire az ismerős az annak engedélyezéséről szóló iratot kért a rendőröktől az intézkedés jogszerűségének megismerése céljából. A rendőrök azt közölték, hogy nincsen ilyen irat, mivel halaszthatatlan nyomozati cselekményt foganatosítanak: kábítószeres ügyben nyomoznak és kutyát is hoztak magukkal. A férfi felszólította a rendőröket, hogy azonosítsák magukat, amire azonban nem voltak hajlandók, hanem őt félrelökték és benyomultak a házba. A II. r. panaszos is a helyszínen volt, akit a rendőrök kirángattak a kocsiból, és még pár percig kint állt az egyik rendőr vele az utcán. Ez különösen kínos volt, mert a szomszédok ezt látták. Ezt követően bevitték a II. r. panaszost a ház teraszáig, az I. r. panaszos akkor vette észre, hogy fiát megbilincseltek, ami őt nagyon sokkolta.

Az egyik civil ruhás rendőr bement a szobába, és vele ment az I. r. panaszos által név szerint ismert rendőr is, míg a másik két rendőr a konyhában maradt. A rendőrök rávetették magukat a II. r. panaszos személyi igazolványára, ami a konvektoron volt. Úgy tűnt, ez kellett nekik, mert ezt követően befejezték a kutatást. A rendőrök közölték, hogy a II. r. panaszos ellen körözést adtak ki, és intézetbe szállítják. Az I. r. panaszos elővette a gyámhivatali határozatot, amivel igazolni tudta, hogy a fia ideiglenes hatályú elhelyezését hatályon kívül helyezték. Az I. r. panaszos többször kérte, hogy azonosítsák magukat a rendőrök, illetve mutassák meg az eljárásra való „felhatalmazásukat”, és adjanak felvilágosítást arra nézve, hogy miért van a fia bilincsben. Az I. r. panaszos által név szerint megjelölt rendőr azt mondta neki, hogy „fogja be a pofáját”. Az I. r. panaszos ekkor felhívta a Budapest egyik kerületi gyámhivatalát, illetve fiának az édesapját, hogy erősítsék meg: nincs körözés kiadva a II. r. panaszos ellen.

Az I. r. panaszos és a rendőrök közötti vita veszekedéssé fajult: az I. r. panaszos ki akart menni a szobából, hogy beszélhessen a fiával, de az általa ismert rendőr állandóan visszalökdöste őt. Az I. r. panaszos nehezen ugyan, de kijutott a konyhába, de azt követően a rendőr hátulról elkapta a nyakát és a karjával szorította, őt fojtogatva visszakényszerítette a szobába. Tovább szorította a nyakát a rendőr, az I. r. panaszos azt hörögte, hogy megfullad, és ekkor elengedte. Ekkor érkezett be a szobába a másik civil ruhás rendőr, aki azt mondta a társának, hogy leckéztessék és verjék őt meg. Ez a civil ruhás rendőr leszorította az I. r. panaszost a sarokba és elkapta a jobb kezét, aminek következtében – mivel védekezett – megsérült a csuklója. A civil ruhás rendőr még egyszer elkapta a jobb kezét, kiráncigálta őt a sarokból, csuklóból teljesen kicsavarta a kezét és az ágyra lökte. Ezt követően – mintha mi sem történt volna – mindkét rendőr kísértelt a szobából.

Amikor az I. r. panaszost bántalmazták, mind a fia, mind pedig az ismerőse megpróbált segíteni, de a másik két rendőr elébük állt, nem engedték közel őket hozzá. A rendőrök végül a megbilincselte II. r. panaszossal távoztak a lakásból. Az ismerős a rendőrök után szólt, hogy a rendőrök nem viszik-e magukkal az I. r. panaszost, hiszen ő a törvényes képviselője. A rendőrök azt felelték, hogy ők nem taxisok, az I. r. panaszost vigye be ő. A rendőrök nem közölték, hogy hova viszik a II. r. panaszost.

Az I. r. panaszos nyaka vörös volt, és nyeléskor szörnyű fájdalmat érzett a torkában az őt ért bántalmazás miatt.

A II. r. panaszos aznap 12 óra és 12 óra 30 perc között hívta az I. r. panaszost, hogy menjen a D.-i Rendőrkapitányságra. Csak annyit tudott mondani, mert a telefont elvették tőle. Az I. r. panaszos és ismerőse elindultak, de előbb a Gy.-i Rendőrkapitányságra mentek, hogy feljelentést tegyenek az intézkedő rendőrök ellen. Az I. r. panaszos által név szerint megjelölt rendőr megkérdezte a megjelenésük okát, amit elmondott az I. r. panaszos. Ekkor a rendőr hívta a kapitányságvezetőt, aki kérdőre vonta az I. r. panaszost, hogy miért akar feljelentést tenni, amikor valójában ő ment neki a rendőröknek. Végül nem tudta megtenni a feljelentést, és távozott. A D.-i Rendőrkapitányságra 13 és 14 óra között érkeztek. Ekkor kihozták a II. r. panaszost a folyosóra; akkor már nem volt rajta bilincs. Az I. r. panaszos ekkor tudta meg, hogy fiát még vizelet mintavételre viszik, ami miatt újra megbilincseltek.

Az I. r. panaszosnak nem engedték meg, hogy a fiával együtt menjen, és tiltakozása ellenére felszólították, hogy „takarodjon onnan”. A II. r. panaszost egy óra múlva hozták vissza.

Az I. r. panaszos ezeknek a rendőröknek is panaszkodott az őt ért bántalmazás miatt, ezért a rendőrök telefonon érdeklődtek a Gy.-i Rendőrkapitányságon, majd közölték vele, hogy ott azt mondták: ő ment neki a rendőröknek. A D.-i Rendőrkapitányságon sem engedték meg az I. r. panaszosnak, hogy feljelentést tegyen. Közölték vele viszont, hogy a fiával szemben az E.-i Rendőrkapitányság büntetőeljárást folytat garázdaság, lopás, sikkasztás és rablás miatt, ezért rabosítani fogják.

Miután elengedték őket, az I. r. panaszos orvoshoz ment, és sérüléseit 8 napon belül gyógyulónak minősítették.

Mivel az I. r. panaszos fájdalmai nem csillapodtak, 2016. június 23-án újabb vizsgálatra ment az orvoshoz (akkor megállapították, hogy a jobb csuklója továbbra is fájdalmas nyomásérzékeny, a hangja rekedt, az eset óta félrenyel), illetve a történetek miatt továbbra is betegállományban van.

Az I. r. panaszos a rendőri bántalmazás mellett kifogásolta azt is, hogy a hatósági eljárás során megakadályozták őt mint törvényes képviselőt a jogai gyakorlásában.

2) A panaszosok továbbították a Testület részére több egészségügyi dokumentumot.

a) A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ Sürgősségi Betegellátó Osztályának 2016. június 10-én kiállított ambuláns lapja szerint a diagnózis mellkas zúzódása, akasztás, zsinegelés és megfojtás által elkövetett testi sértés.

Anamnézis: az I. r. panaszos saját lábán érkezett az ambulanciára. Elmondása szerint aznap ismeretlen személyek (2 fő) bántalmazták, fojtogatták. Feje, mindkét karja és mellkasa fáj. A történetekről részletesen beszámolt. Enyhe szédülése, fejfájása van. Kettős látás nincs. Status: a nyakon egyértelmű külsérelmi nyom nem látható, tapintásra körkörös enyhe fájdalmat jelez, minimális duzzanat látható.

A mellkasi ábrázolódott csontokon traumás eltérésre utaló rad. jel nem látható; a nyaki gerincen fractura nem ábrázolódik. A sérülést 8 napon belül gyógyulónak tekintették.

b) A Budapest egyik kerületének traumatológiai osztálya által 2016. június 23-án kiállított ambuláns lapja szerint a diagnózis a csukló és a kéz egyéb részeinek zúzódása. Az anamnézis szerint két héttel

ezelőtt bántalmazás kapcsán sérült az I. r. panaszos. Akkor a Honvéd Kórházban vizsgálták. Jobb csuklója továbbra is fájdalmas, Azóta a hangja rekedt és gyakran félrenyel. Status: a jobb csukló mozgásai fájdalmasak, az ulnavégnek megfelelően nyomásérzékeny. Diagnózis contusio carpi d. et laryngis. Onnan a fül-orr-gégészetre irányították az I. r. panaszost.

c) A Budapest egyik kerületi fül-orr-gégészet osztálya szintén 2016. június 23-án kiállított ambuláns lapja szerint a sebészet kérte az I. r. panaszos vizsgálatát azzal, hogy két hete fojtogatták, azóta rekedt, időnként félrenyel. A status szerint – egyebek mellett – egyenlően mozgó, bevérzett hangszalagok jellemzik a panaszost, a hangrés tág. A nyakon felszívódóban levő bevértések láthatók. Diagnózis: a gége egyéb betegségei.

3) A panaszbeadvány mellékletét képezte továbbá hét darab fényképfelvétel, amelyeken az látható, hogy az I. r. panaszos karján és mellkasán foltok (bevértések) vannak.

4) A panaszosok továbbították a házkutatásról szóló jegyzőkönyvet és az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelyeket a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismertet.

5) A beadvány mellékletét képezi a Budapest Főváros Kormányhivatala egyik kerületi hivatala gyámügyi osztályának határozata, amely szerint a II. r. panaszos ideiglenes hatályú elhelyezését felülvizsgálták, és az eljárás eredményeként az ideiglenes elhelyezését megszüntették. Az elhelyezés utolsó napja 2016. március 13.

A Gyámügyi Osztály vezetőjének megállapítása szerint az I. r. panaszos mint édesanya és a II. r. panaszos édesapja gondozási, nevelési joga a kiskorú vonatkozásában feléledt. A Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Befogadó Otthonának otthont nyújtó ellátás biztosítására irányuló feladata a II. r. panaszos tekintetében 2016. március 24. napjától megszűnik. A határozat egy példányának megküldésével értesítik a D.-i Rendőrkapitányság Gy.-i Rendőrsét, hogy a pest megyei Kormányhivatal Gy.-i Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya által, 2015. szeptember 14-én kelt végzésében tett megkeresés teljesítése okafogyottá vált. Erre való tekintettel pedig felkérlik a rendőri szervet a gyermekre vonatkozóan kibocsátott személykörzés visszavonására.

A határozattal egyidejűleg a Gyámügyi Osztály a II. r. panaszos védelembe vétele ügyében eljárást indított.

A határozat indokolása – egyebek mellett – azt tartalmazza, hogy a II. r. panaszossal kapcsolatban 2013 decemberétől kezdődően több alkalommal indult gyámhatósági eljárás, különböző jellegű veszélyeztető tényezők miatt (így például a gyermek drog- és alkoholfogyasztását, iskolai mulasztásait, súlyos iskolai magatartási problémáit megfogalmazó jelzés, megállapítás mellett a családon belüli erőszak jelenlétére utaló megállapítás is szerepelt az eljárások során). Az eljárások során a gyermek szenvedélybetegsége, az őt gondozó édesanyja nevelési alkalmasságával kapcsolatos lerontó tényezők, valamint a család megfelelő együttműködésének hiánya visszatérően megjelentek, a család tartózkodási helyének megváltozása függvényében eljáró hatóságok az időközben elrendelt védelembe vétel eredményességét nem tudták valószínűsíteni. A védelembe vétel eredménytelensége okán indult nevelésbe vételi eljárás lefolytatása – miután a gyermek a szükséges szakértői vizsgálaton nem jelent meg – akadályba ütközött. Ez a körülmény – kiegészülve a gyermek szenvedélybetegségének fennállására, a szülő együttműködésének hiányára vonatkozó információkkal – a gyermek ideiglenes elhelyezését tette indokolttá. A Budapest egyik Kerületi Önkormányzat Prevenciók Központ HÍD Család- és Gyermekjóléti Központja a gyámhivatal

megkeresésére eljuttatta a család újonnan létesített lakóhelyével megegyező életvitelszerű tartózkodási helyén készített környezettanulmányt, és a családdal való kapcsolatfelvétel során nyert tapasztalatokat tartalmazó iratokat. Az intézmény tájékoztatása a gyermek közvetlen veszélyeztetettségére utaló elemet nem tartalmazott, a családgondozás feladatainak kijelölésében az I. r. panaszos anya és a II. r. panaszos gyermek megfelelően együttműködött. A gyámügyi osztály megállapította azt, hogy a kiskorú és a család helyzete módosult, változott az ideiglenes elhelyezés megalapozó körülményekhez képest, ezért a gyermek korának megfelelő fejlődése az elhelyezés megszüntetés mellett nagy valószínűséggel jobban biztosítható, mint gyermekvédelmi gondoskodás keretében, ezért szüntették meg az ideiglenes hatályú elhelyezést.

6) A panaszosok továbbítottak egy levelet, amit a II. r. panaszos édesapja írt az E.-i Rendőrkapitányság egy r. zászlósának. A levél tartalmának ismertetésétől a Testület eltekintett, tekintettel arra, hogy a panaszügy elbírálása szempontjából annak nincs jelentősége.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszosokkal szemben a D.-i Rendőrkapitányság Gy.-i Rendőrőrs négy rendőre (két polgári ruhás nyomozó: egy r. zászlós és egy r. százados, és két szolgálati egyenruhát viselő rendőr: két r. törzszászlós) foganatosította a panaszolt rendőri intézkedést.

2) A D.-i Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) A 2016. június 9-én foganatosított rendőri intézkedés alapjául két körülmény szolgált. Egyrészt az E.-i Rendőrkapitányság elfogatóparancsa, amit a II. r. panaszos ellen bocsátott ki, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. §-ának (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, aljas indokból (célból) elkövetett könnyű testi sértés büntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A II. r. panaszos elfogásáról a D.-i Rendőrkapitányság haladéktalanul értesítette az E.-i Rendőrkapitányságot, ami megkeresésben kérte a gyanúsított kihallgatását, illetve tartózkodási helyén halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatás foganatosítását.

Másrészt a rendőri intézkedés alapjául szolgált a D.-i Rendőrkapitányság r. őrnagy iskolarendőrének 2106. június 3-án készített jelentése. A dokumentumban a r. őrnagy arról számolt be, hogy a gy.-i általános iskola igazgatónője tudomására hozta, miszerint a II. r. panaszos valamilyen drogot árusított az iskolában a tanulóknak, amit – elmondása szerint – otthonában természetett vagy gyártott.

A rendőri intézkedés jogalapja a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 149. §-ának (2) bekezdés b) pontja, figyelemmel az (1) bekezdésben foglaltakra (házkutatás). További jogalapot képezett a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerinti elfogás.

Az intézkedő rendőrök valóban házkutatást tartottak a Gy., Sz. utca 92. szám alatti ingatlanban, a II. r. panaszos tartózkodási helyén. Az I. r. panaszos azért volt érintett a rendőri intézkedéssel, mert annak végrehajtásakor a megjelölt ingatlanban tartózkodott.

b) A II. r. panaszossal szembeni bilincsalkalmazás tekintetében a tájékoztató levél az alábbiakat tartalmazza.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának indoka az volt, hogy a II. r. panaszos a Gy.-i Rendőrőrs beosztottai előtt már ismert volt korábbi eltűnési ügyeiből, szökésétől megalapozottan tartani lehetett. Kezeit az intézkedő rendőrök előre helyzetbe bilincseltek.

A bilincs alkalmazásának jogalapja az Rtv. 48. §-ának c) pontja (szökés megakadályozása), illetve a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (1) bekezdés c) pontja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs nélkül nem akadályozható meg.

Az I. r. panaszos állítása, miszerint a II. r. panaszost az ingatlan előtt „kirángatták” a gépjárműből, nem fedí a valóságot. Az intézkedő rendőrök elmondása alapján a II. r. panaszos az intézkedés során mindvégig együttműködő magatartás tanúsított, a gépjárműből önként szállt ki.

c) Az intézkedés megkezdésekor a helyszíni parancsnok tájékoztatta a jelenlevő I. r. panaszost és az ismerőseit arról, hogy miért szükséges a házkutatás végrehajtása, illetve, hogy miért fogták el a II. r. panaszost. Azonban amikor az I. r. panaszos meglátta a fiát, magából kikelve ordibálni, szitkozódik kezdett. Közölte, hogy innen nem viszik el a fiát, nem engedi sehova. Az intézkedő rendőrök többször is elmondták, hogy a fia ellen az E.-i Rendőrkapitányság adott ki elfogatóparancsot, illetve más ügyből kifolyólag is szükséges a házkutatás lefolytatása, azonban ezt nem volt hajlandó tudomásul venni. Az I. r. panaszos a kapott tájékoztatásokat nem értette meg, továbbra is kiabált.

d) A panaszbeadványnak azon része tekintetében, miszerint az I. r. panaszost nem engedték ki a szobából, illetve visszalökték, a D.-i Rendőrkapitányság vezetője az alábbi információt adta. Az I. r. panaszos folyamatosan kiabált, ezért őt az általa név szerint megjelölt c. r. törzsszázlós a karjánál fogva bevezette az egyik hátsó szobába, hogy ne akadályozza a házkutatást. Ehhez fizikai erő alkalmazására nem volt szükség, mert ekkor az I. r. panaszos még együttműködő magatartást tanúsított. A helyiségből folyamatosan távozni akart és kijelentései alapján tovább kívánta akadályozni az éppen folyamatban levő házkutatást. A c. r. törzsszázlós annak érdekében, hogy meggátolja az agresszíven viselkedő személyt abban, hogy akadályozza házkutatás végrehajtását, egyik kezével magától eltolta az I. r. panaszost. (Ezzel összefüggésben hivatkozott a kapitányságvezető a Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (3) bekezdésére.) Eközben a c. r. törzsszázlós továbbra is próbálta elmagyarázni neki az eljárás menetét és annak okát, aki azonban azt nem értette meg. Az I. r. panaszos többször kijelentette, hogy őt megverték és fojtogatták a rendőrök, a fiát is bántalmazták, ezért mindenkit fel fog jelenteni.

e) A panasz fojtogatásra vonatkozó részében a válaszlevél azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszos állítása nem felel meg a valóságnak. Az intézkedő c. r. törzsszázlós jelentős fizikai erőfölnyét kihasználva a testi kényszer szintjét el nem érő fizikai kontaktussal elérte, hogy az intézkedés eredményesen lefolytatható legyen. Az I. r. panaszos leszorítása, fojtása, kezének kicsavarása, illetve ágyra lökése nem történt meg.

f) A II. r. panaszos előállításának célja, jogalapja és időtartama tekintetében a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy az intézkedés megkezdésekor megállapították, hogy az E.-i Rendőrkapitányság elfogatóparancsot bocsátott ki ellene. A személyi szabadságot korlátozó intézkedés 2016. június 9-én 10 órától 16 óra 50 percig tartott, jogalapja az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés b) pontja volt.

g) A panaszosok azon állítása, amely szerint a rendőrök nem közölték, hová viszik a II. r. panaszost, nem fedi a valóságot: az intézkedő rendőrök részletes tájékoztatást adtak arról az I. r. panaszosnak, hogy hova és miért szállítják el a fiát. (Ezt a tényt az elfogás végrehajtásáról készült rendőri jelentésben is rögzítették egyébként.)

h) Az intézkedő rendőrök – a panaszbeadványban írtak szerint – valóban nem engedték, hogy az I. r. panaszos a szolgálati gépjárművel utazzon a Gy.-i Rendőrőrsre, majd a D.-i Rendőrkapitányságra. Ennek oka az volt, hogy ő nem volt a további rendőri intézkedés alanya, így a rendőröknek nem volt jogalapja arra, hogy szolgálati gépjárművel szállítsák. Ugyanakkor jogainak gyakorlása érdekében megadták részére a szükséges felvilágosítást arról, hogy a fia kihallgatását a D.-i Rendőrkapitányságon fogatosítják. A II. r. panaszos gyanúsított kihallgatása 2016. június 9-én 15 óra 10 perc és 16 óra 3 perc között történt, amelyen az I. r. panaszos törvényes képviselőként jelen volt, és a jegyzőkönyvet aláírásával ellátta.

i) A panaszbeadvány azon része tekintetében miszerint az I. r. panaszos számára nem engedték meg, hogy feljelentést egyen a rendőrök ellen, a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Az I. r. panaszos az intézkedést követően megjelent a Gy.-i Rendőrőrsön, ahol először a c. r. törzsszázlós fogadta, aki értesítette az őrsparancsnokot, hogy vele szeretne beszélni. Az őrsparancsnoknak az I. r. panaszos elmondta, hogy őt az intézkedés során „össze-vissza verték”. Arra a kérdésre, hogy milyen sérüléseket szenvedett, ingerülten korrupcióval kezdte vádolni a teljes rendőrséget, majd sarkon fordult és kijelentette, hogy mindenkit fel fog jelenteni az ügyészségen. Később a II. r. panaszos kihallgatásán való részvétel miatt az I. r. panaszos megjelent a D.-i Rendőrkapitányságon, és a kihallgatáson részt is vett. A gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvben nem tett semmilyen nyilatkozatot.

A D.-i Rendőrkapitányság épületében szintén a teljes rendőrséget korrupcióval vádolta meg az I. r. panaszos, illetve kijelentette, hogy mindenkit fel fog jelenteni az ügyészségen. A D.-i Rendőrkapitányság vezetője álláspontja szerint mindkét szervezeti egységénél lehetősége lett volna feljelentést tenni, illetve azt jegyzőkönyvbe mondani, de ezzel nem élt.

j) A rendőrségi tájékoztatás továbbá azt tartalmazza, hogy „a rendőrök által alkalmazott bánásmód és hangnem határozott, szakszerű és jogszerű volt. Trágár, becsmérlő kifejezések az eljáró rendőrök részéről nem hangzottak el. A konfliktusos szituációt mindvégig udvarias, nyugtató hangnemmél próbálták oldani, amely azonban nem járt sikerrel. Ennek ellenére az intézkedést testi kényszer alkalmazása nélkül, eredményesen lefolytatták.”

D.-i Rendőrkapitányság vezetője továbbá azt a tájékoztatást adta az esettel kapcsolatban, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedést követően, 2016. június 9-én a lakóhely szerint illetékes, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) egyik kerületi rendőrkapitányságánál mint szabálysértési hatóságnál feljelentést tettek az I. r. panaszossal szemben a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése elkövetése miatt. A szabálysértési hatóság nem jogerős határozatával az I. r. panaszost pénzbírsággal sújtotta. A szabálysértési eljárás során beszerzett iratokból megállapítható, hogy az I. r. panaszos az eljárás során agresszíven és arrogánsan

beszélt, bírálta az eljárást, kétségbe vonta a rendőri jelentést, korrupcióval vádolta a rendőrséget. Ezen túlmenően a kapitányságvezető relevánsnak tartotta közölni, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya részéről az ügyészségi katonai ügyész adatszolgáltatást kért a D.-i Rendőrkapitányságtól 2016. július 12-én, amit a hatóság megválaszolt.

3) A rendőrség továbbította a Testület részére az E.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának a D.-i Rendőrkapitánysághoz címzett levelét, amelyben megkereséssel éltek annak érdekében, hogy a II. r. panaszossal szemben nyomozati cselekmény végrehajtásának fogatosítását kérték.

A megkeresésben az E.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetője arról tájékoztatta a D.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetőjét, büntetőeljárást folytatnak több bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt a II. r. panaszossal a szemben.

A megállapított tényállás szerint a II. r. panaszos gyermekkorú osztálytársának törvényes képviselője feljelentést tett a II. r. panaszos ellen, aki 2014. szeptember 8. és 12. napja közötti időben az általános iskolában több alkalommal, minden ok nélkül bántalmazta a fiút, illetve rendszeresen elvette a tízórait. Miután a sértett jelezte a bántalmazás okát az osztályfőnöknek, a II. r. panaszos őt bosszúból újra megverte. A levél szerint továbbá megalapozottan gyanúsítható a II. r. panaszos azzal is, hogy egy másik osztálytársától 2014. november 1. és 30. napja között az iskolai tanteremből eltulajdonította annak 1600 forintját.

A nyomozás alapján megállapították, hogy a II. r. panaszos megalapozottan gyanúsítható a Btk. 164. §-ának (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő aljas indokból vagy célból elkövetett könnyű testi sértés büntettének, a Btk. 365. §-ának (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő, folytatólagosan elkövetett rablás büntettének, a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő, folytatólagosan elkövetett garázdaság vétségének, továbbá a Btk. 370. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés ab) pontjának bh) alpontja szerint minősülő, szabálysértési értékre elkövetett, a helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére elkövetett lopás vétségének elkövetésével. A II. r. panaszos felkutatása azonban az ismert lakó- és tartózkodási helyein nem vezetett eredményre, ezért ellene elfogatóparancsot bocsátott ki az E.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya. Az osztályvezető kérte a D.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetőjét, hogy hallgassák ki a II. r. panaszost gyanúsítottként, továbbá – mivel a kihallgatás előtt (mivel az elkövetéskor is fiatalos volt) értesíteni kell a kirendelt védőt. Amennyiben pedig a tartózkodási helye ismertté válik, akkor ott halasztást nem tűrő nyomozati cselekményként házkutatás fogatosítását is kérték végrehajtani, tekintettel a vagyoni elleni bűncselekményre. Ezen felül a megkeresésben szerepelt a II. r. panaszos bűnügyi nyilvántartásba vétele, illetve azt követően a szabadon bocsátása.

4) A D.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának r. őrnagy iskolarendőrének jelentése azt tartalmazza, miszerint 2016. május 30-án a gy.-i általános iskola igazgatója elektronikus levélben kért segítséget, mivel az iskolában drogfogyasztásról kapott információt.

Az iskolarendőr 2016. június 2-án 14 órakor felkereste az iskolaigazgatót, aki elmondta, hogy az iskola pszichológusa kereste meg: az egyik tanuló a személyes beszélgetés során elmondta, hogy látta amint a II. r. panaszos valamilyen drogot árusított, amit otthon termesztett (gyártott).

A jelentés szerint a II. r. panaszos bejelentett lakcíme Budapesten van, ahol azonban nem lakik, mert naponta gyalog jár az iskolába kísérő nélkül. Egy nem hivatalos lakcímmel – a Gy., Sz. utca 92. számmal – lehet kapcsolatba hozni, ahol feltételezhetően az anyjával lakik. A II. r. panaszos E.

környékéről származik, amíg együtt volt a család, arra laktak. A szülők házassága megromlott, az anya szerint az apja társasága vitte bele a fiát a drogozásba. A válás ideje alatt létesítette az anya budapesti címet, és ezzel elérte azt, hogy a gyermek nevelését a gyámhatóság rábízta. Már 2015-ben a Gy.-i Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya ki akarta emelni a gyermeket a családból, akkor az anya és a gyermek eltűnt, az iskolába többet nem járt. Feltehetően a gyámügyi kiemelés előtt elbújtatta az anya, mielőtt otthonba szállították volna.

Ebben az ügyben az iskola jelzése alapján az E.-i Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya eljárt ideiglenes elhelyezés érdekében. A Budapesti gyámügy az ideiglenes elhelyezést megszüntette, a határozatban már arról írtak, hogy 2014-ben a II. r. panaszos szenvedélybeteg, drog- és alkoholfogyasztást mutattak ki nála.

A II. r. panaszos tanulmányi eredményei rosszak, nagyon sok egyes és kettes osztályzata van, elvéve van hármás jegye. Sokszor hiányzik, de igazolást visz. Az utolsó igazolást az egyik budapesti kórház drogambulancia és prevenciók központjából származik, amikor is azt igazolták, hogy 2016. május 19-én megjelent a II. r. panaszos az ambulancián.

A fentiek alapján az iskolarendőr úgy ítélte meg, hogy az iskolai pszichológus beszerzett információja valós lehet, ezért javasolja a gy.-i és budapesti lakcímek operatív úton történő ellenőrzését, hogy azok a helyek alkalmasak-e akár marihuána termesztésre, vagy egyéb drog gyártására, és ezen adatok tükrében dönteni a további eljárásról.

5) A rendőrség továbbított a Testület részére további rendőrségi dokumentumokat, amelyek azzal kapcsolatosak, hogy az I. r. panaszos 2015-ben két ízben bejelentést tett a D.-i Rendőrkapitányságra, miszerint a fia, a II. r. panaszos eltűnt a gy.-i tartózkodási helyéről. A bejelentések alapján a II. r. panaszost előállították. Tekintettel arra, hogy jelen panasz elbírálása szempontjából nem bírnak jelentőséggel, a dokumentumok tartalmának ismertetésétől a Testület eltekintett.

6) A panaszosok ellen intézkedő rendőrök közül a c. r. törzszászlós (akit a panaszosok a beadványban név szerint megjelöltek) és a D.-i Rendőrkapitányság Gy.-i Rendőrőrs Bűnügyi Alosztályának másik r. törzszászlósa aznap jelentést készített.

A jelentés szerint aznap 10 órakor megjelentek a gy.-i általános iskolában, mivel olyan információ jutott a rendőrök tudomására, hogy az iskolában tartózkodik a II. r. panaszos, aki ellen elfogatóparancsot adtak ki.

Az iskolában az igazgatói irodában az igazgató és az osztályfőnök jelenlétében igazoltatták a II. r. panaszost. Az iskolában a két polgári ruhás nyomozó (egy r. zászlós és egy r. százados) intézkedett, akik a II. r. panaszost az elfogását követően lekísérték a szolgálati gépkocsihoz.

Az elfogást követően a II. r. panaszost a Gy., Sz. utca 92. szám alatti tartózkodási helyére kísérték, ahol házkutatást hajtottak végre. Annak megkezdése előtt vele szemben bilincset alkalmaztak, mivel szökésétől lehetett tartani.

A lakásban tartózkodott annak tulajdonosa (R. F) és a II. r. panaszos édesanyja (az I. r. panaszos). Az intézkedés megkezdésekor a polgári ruhás r. zászlós, az eljárás vezetője közölte a személyekkel, hogy miért szükséges a házkutatás végrehajtása, illetve hogy miért fogták el a II. r. panaszost. A lakás tulajdonosa a közlést megértette, illetve együttműködött az eljárás során.

Amikor az I. r. panaszos meglátta a fogvatartott fiát, magából kikelve ordibálni, szitkozódni kezdett. Közölte, hogy onnan nem viszik el a fiát sehova, nem engedi sehova. Az I. r. panaszosnak többször elmondták, hogy a fia ellen elfogatóparancsot adott ki az E.-i Rendőrkapitányság, illetve más ügyből kifolyólag házkutatás foganatosítása szükséges, de azokat nem értette meg. Azt mondta, hogy a körözés már nem aktuális, azt visszavonták, és követelte, hogy mutassanak neki „papírt” a körözésről, illetve „házkutatási parancsot” követelt. Az I. r. panaszost tájékoztatták, hogy a házkutatást halaszthatatlan nyomozati cselekményként foganatosítják, ami miatt határozat nem szükséges, csak jegyzőkönyv, amiről másolati példányt kap a lakás tulajdonosa. Az I. r. panaszos ezt a tájékoztatást sem értette meg, továbbra is kiabált, annak ellenére, hogy többször felszólították: legyen együttműködő, ne akadályozza a rendőri intézkedést.

Mivel az I. r. panaszos továbbra is kiabált, a c. r. törzszászlós a karjánál fogva bevezette őt az egyik hátsó szobába, hogy ne akadályozza a házkutatást, illetve magától eltolva a kezével távol tartotta, meggátolva abban, hogy a szobából kimenne, tovább akadályozza a házkutatást végző személyeket. A c. r. törzszászlós folyamatosan próbálta elmagyarázni az I. r. panaszosnak az eljárás menetét, illetve a foganatosított intézkedéseket, de azokat nem értette meg. Ekkor a szobában az I. r. panaszos, a c. r. törzszászlós és a r. törzszászlós tartózkodott, míg a civil ruhás r. törzszászlós végrehajtotta a helyiség átvizsgálását, ami néhány percig tartott.

Az I. r. panaszos többször kijelentette, hogy őt megverték, fojtogatták a rendőrök, és a fiát is bántalmazták, ezért mindenkit feljelent.

Az intézkedés során testi kényszert nem alkalmaztak a rendőrök, az I. r. panaszosnak sérülése nem keletkezett.

A házkutatás foganatosításának végén a lakás tulajdonosa átvette az elkészült jegyzőkönyvet, a II. r. panaszost pedig a Gy.-i Rendőrőrsre előállították, ahonnan az Ó.-i Rendőrőrs beosztottai átkísérték a D.-i Rendőrkapitányságra kihallatása céljából. Az I. r. panaszos ellen jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt szabálysértési feljelentés készült.

7) Az E.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Felderítő Alosztálya 2016. június 10. napján kelt határozatával a II. r. panaszos ellen kibocsátott elfogatóparancsot visszavonta, tekintettel arra, hogy előző nap őt elfogták.

8) A II. r. panaszos elfogásának végrehajtásáról, vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésnek az esemény rövid leírására szolgáló rovata az eseményeket az intézkedő rendőrök jelentésben (Állásfoglalás II. rész 6) pont) foglaltakkal egyezően tartalmazza.

A dokumentum szerint a II. r. panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, és a 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján (elfogatóparancsot bocsátottak ki) elfogták. Vele szemben az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján (szökés megakadályozása érdekében) bilincset alkalmaztak. A Szolgálati Szabályzat 41.§-ának (4) bekezdése alapján a kezek előre, illetve hátra bilincselésével (nincs aláhúzva a megfelelő rész). A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt. A II. r. panaszosnak a rendőri intézkedés során sérülése nem keletkezett; a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján a fiatalokú előállított törvényes képviselőjének értesítése megtörtént. A házkutatás során az I. r. panaszost értesítették.

Az Rtv. 33.§-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

A panaszost 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották.

9) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása, a biztonsági intézkedés alkalmazása és az elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt. A parancsnok az intézkedés alá vont személy meghallgatását nem tartotta szükségesnek.

10) A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum szerint – amit a II. r. panaszos mint intézkedés alá vont személy aláírt – azt tartalmazza, hogy tájékoztatást kapott a jogorvoslati jogairól. Nyilatkozata szerint a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem élt, az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. Élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

11) A gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a II. r. panaszost 2016. június 9-én 15 óra 10 perctől 16 óra 3 percgig hallgatták ki.

A kihallgatáson a kihallgatást végző c. r. főtörzsászlóson kívül jelen volt az I. r. panaszos mint törvényes képviselő is.

A II. r. panaszos a gyanúsítás ellen panasszal élt, nyilatkozata szerint a cselekményeket nem követte el; érdemi vallomást nem kívánt tenni, csak a későbbiek során, ügyvéd jelenlétében.

Az I. r. panaszos mint törvényes képviselő úgy nyilatkozott, hogy a gyanúsított kihallgatása során elhangzottak tekintetében észrevételt, indítványt nem tesz.

12) A II. r. panaszos előállításáról szóló igazolás – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét, a panaszjoggal élés lehetőségét és határidejét is tartalmazza – szerint a személyi szabadság korlátozása 2016. június 9-én 10 órától 16 óra 50 percgig tartott. Az előállítás időtartama alatt sérülése nem keletkezett, illetve panasszal nem élt. A II. r. panaszos aláírásával tanúsította az igazolás egy példányának átvételét.

13) A panaszolt rendőri intézkedés napján készült jegyzőkönyv szerint a házkutatást a Btk. 164. §-ának (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő testi sértés megalapozott gyanúja miatt a II. r. panaszos ellen folyamatban levő eljárásban foganatosították 2016.június 9-én 10 óra 10 perctől 10 óra 35 percgig. A házkutatásra halaszthatatlan nyomozati cselekményként került sor, a Be. 177. §-a alapján, mivel a késedelem az eljárás eredményességét veszélyeztetné. A kényszerintézkedés elszenvedője az I. r. panaszos ismerőse (R. F.) volt, aki az ellen panasszal nem élt, illetve később nyilatkozik. A házkutatás során a hatóság részéről négy rendőr vett részt. A házkutatás során kábítószer, vagy más, bűncselekményhez köthető dolog nem került feltalálásra.

14) Az I. r. panaszossal szemben keletkezett dokumentumokat is továbbította a rendőrség a Testület részére.

a) A szabálysértési feljelentés szerint az I. r. panaszos 2016. június 9-én 10 óra 10 perckor valósította meg a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését.

A szabálysértés rövid leírása szó szerint megegyezik a rendőrök által készített elsődleges jelentésben (Állásfoglalás II. rész 6) pont) foglaltakkal.

Az I. r. panaszossal a rendőrök a házkutatás foganatosítása végén közölték, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, amit nem értett meg, és nem vett tudomásul.

b) A BRFK egyik kerületi rendőrkapitánysága mint szabálysértési hatóság 2016. július 12-én határozatot hozott, amelyben az I. r. panaszost 50.000 forint pénzbírsággal sújtotta a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt. A döntést a szabálysértési hatóság a rendőrségi dokumentumokban írtakkal azonos tényállás alapján hozta meg.

c) A BRFK egyik kerületi rendőrkapitányságának c. r. főörzsászlója, aki az I. r. panaszos szabálysértési ügyének előadója volt, 2016. július 22-én feljegyzést készített, amely szerint az I. r. panaszos a szabálysértési határozat kézhezvételét követően telefonon felkereste, és jelezte, hogy az ellen meghallgatással kíván élni, amit csak telefonon hajlandó közölni, írásban nem. Az I. r. panaszos a beszélgetés alkalmával agresszíven és arrogánsan beszélt, bírálta az eljárást, kétségbe vonta a rendőri jelentést, korrupcióval vádolta a rendőrséget. Sérelmezte, hogy előzetes meghallgatása nélkül született ellene marasztaló határozat, és előzetesen nem tájékoztatták a jogairól.

Az ügy előadója közölte az I. r. panaszossal, hogy a kézhez vett határozat még nem jogerős, azzal szemben jogorvoslással élhet, illetve felhívta a figyelmét arra is, hogy a határozat végén a tájékoztató részben megtalálhatja a szabálysértési eljárásban irányadó jogait. Közölte azt is a c. r. főörzsászlós, hogy a határozat átvételét igazoló tértivevény visszaérkezését követően, az átvétel napjának megvizsgálása után amennyiben jogszabályban előírtaknak megfelel, részére idézést fog kézbesíteni az állandó bejelentett lakcímére.

d) A Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztályának ügyészségi katonai ügyésze adatszolgáltatást kért a D.-i Rendőrkapitányságtól 2016. július 12-én. A D.-i Rendőrkapitányság vezetője 2016. július 20-án kelt, adatszolgáltatást tartalmazó levele az Állásfoglalás II. rész 2)-13) pontjaiban írtakhoz képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A házkutatás során az I. r. panaszos saját telefonján felhívta a Budapest egyik kerületi gyámhivatalát, majd a telefont átadta a c. r. törzsászlósnak. A rendőr név szerint már nem emlékezett arra, hogy kivel beszélt, csak arra, hogy egy kedves hölgygel. Elmondta neki az intézkedés célját, amit ő tudomásul vett. Mivel az I. r. panaszos folyamatosan kiabált, a beszélgetés rövid ideig tartott. Ezt követően az I. r. panaszos felhívta a volt férjét, majd ismételten átadta a telefont a c. r. törzsászlósnek. A rendőr neki is elmondta az intézkedés célját, azonban a hívott fél olyan agresszív hangnemet ütött meg vele szemben, hogy értelmetlennek tartotta a további beszélgetést, ezért bontotta a vonalat.

A D.-i Rendőrkapitányság vezetője továbbá azt a tájékoztatást adta, hogy amint az I. r. panaszos meglátta a bilincsből levő fiát, illetve a c. r. törzsászlóst – aki korábban az I. r. panaszos ellen, közveszéllyel fenyegetés büntette miatt folyamatban volt nyomozás előadója volt – azonnal kiabálni kezdett.

A panaszbeadvány házkutatással, az elrendelő határozat hiányával, illetve halasztást nem tűrő jellegével, a feljelentés megtételével, az I. r. panaszos mint törvényes képviselő büntetőeljárásban való részvételével, továbbá a rendőrök bűncselekményt megvalósító magatartásával kapcsolatos része tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

1) A házkutatás büntetőeljárás cselekmény, amelynek akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az – egyéb esetek mellett – bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására vezet. Főszabályként határozattal rendeli el a nyomozó hatóság. (A házkutatás szabályait elsősorban a Be. 149. §-a, illetve a 158. §-a tartalmazza.) A Be. 177. §-a alapján azonban az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult – így a házkutatást is – halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). Ilyenkor is szükséges az alakiság az eljárási cselekményről utólag jegyzőkönyv készül (abban a halaszthatatlanság tényét és az ezt megalapozó körülményeket fel kell tüntetni).

2) a) Az I. r. panaszos beadványában olyan rendőri magatartást írt le, amely bűncselekményre utaló körülményeket tartalmaz. A bántalmazás megtörténtének vizsgálata a bünyügyi hatóság feladata, amely a Btk. és a Be. rendelkezései alapján végzi az eljárási cselekményeket.

b) A feljelentés alapvető szabályait szintén a Be. rögzíti. Az I. r. panaszos a panaszbeadványban hivatkozott hivatali bűncselekmény (bántalmazás hivatalos eljárásban) miatt az elévülési időn belül teheti meg a feljelentést, a Be. 172. §-ának (1) bekezdése alapján az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál, akár írásban, akár szóban. (A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. Ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést ez is köteles átvenni, illetőleg jegyzőkönyvbe foglalni, és az eljárásra jogosultnak megküldeni.)

3) I. r. panaszos mint törvényes képviselő büntetőeljárásban való részvételének megítélése szintén a Testület hatáskörén kívül esik. A Be. XXI. Fejezete tartalmazza a fiatalkorúak elleni büntetőeljárás szabályait. A 451. §-a tartalmazza a törvényes képviselő jogaira vonatkozó rendelkezéseket (az ügy iratait a nyomozás befejezése után megtekintheti, illetve a nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett) azzal, hogy a jelenléti, észrevételezési, felvilágosítás-kérési, indítványtételi, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

A Be. szétszórta tartalmazza az említett védői jogosultságokat. Az I. r. panaszos a jelenléti joga korlátozását sérelmezte, amellyel összefüggésben a Testület az alábbiakra mutat rá. A fiatalkorú terhelt törvényes képviselője (egyezően a védővel) a nyomozási cselekmények közül jelen lehet a gyanúsított kihallgatásánál; a gyanúsított által indítványozott tanúkihallgatáson, az ilyen tanú részvételével megtartott szembesítésen; továbbá a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél és a felismerésre bemutatásnál [Be. 184.§ (1)-(2) bek., 185.§ (1) bek.]. A rendőrségi iratok szerint a II. r. panaszos gyanúsított kihallgatásánál az édesanyja, az I. r. panaszos valóban jelen volt. A törvényi felsorolás azonban teljeskörű, amibe nem tartozik bele a sérelmezett eljárási cselekmény.

A panaszbeadvány felsorolt részei tekintetében a Testület megállapította hatáskörének hiányát.

IV.

A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőrök nem tettek eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek, nem adtak felvilágosítást az I. r. panaszosnak arra nézve, hogy a fiával szemben miért intézkednek a rendőrök, illetve miért alkalmaztak vele szemben bilincset. Panaszolták a panaszosok továbbá azt is, hogy a II. r. panaszost kirángatták a szolgálati gépkocsiból, az I. r. panaszossal szemben támadólag léptek fel a rendőrök, továbbá a rendőri hangnemet. A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikke szerint személyi szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XX. cikkében írt egészséghez való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint az I. r. panaszos nem tudta, hogy fia, a II. r. panaszos ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, ellenkezőleg: arról mutatott határozatot a rendőröknek, hogy a II. r. panaszos ideiglenes hatályú elhelyezését a gyámhivatal hatályon kívül helyezte.

A rendőrségi iratok ezzel szemben arról számolnak be, hogy két ok szolgált alapul a házkutatás, illetve az elfogás foganatosítására: egyrészt az E.-i Rendőrkapitányság elfogatóparancsa, mivel a II. r. panaszossal szemben felmerült több bűncselekmény gyanúja, és szükséges volt – gyanúsított kihallgatásán túlmenően – a tartózkodási helyén halaszthatatlan nyomozati cselekményként házkutatás foganatosítása. Másrészt a D.-i Rendőrkapitányság iskolarendőre a II. r. panaszos iskolájából kapott információt arra nézve, hogy a II. r. panaszos büntetendő (kábitószeres) cselekményt követett el.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőrség több bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kívánta a II. r. panaszost hatóság elé állítani, illetve a szükséges büntetőeljárás cselekményeket (házkutatás, gyanúsított kihallgatás) foganatosítani. A Testület – tekintettel az Rtv. fentebb hivatkozott rendelkezésére – hatáskörén kívül esik a cselekmények büntetőjogi megítélése, nem veszi át bűnügyi hatóság szerepét, hanem jelen esetben tényként fogadta el azt, hogy egy folyamatban levő büntetőeljárásban volt szükséges a rendőri intézkedés. A házkutatás jogszerűségének kérdését éppen ezért egyáltalán nem vizsgálta (ld. Állásfoglalás III. rész 1) pont).

A Testület a II. r. panaszost érintő eljárás cselekmények közül kizárólag az elfogás, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásának indokoltságát és jogszerűségét vizsgálta.

2) A II. r. panaszos elfogása és azt követő előállítása tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrség tájékoztatása szerint a II. r. panaszos megalapozottan gyanúsítható volt bűncselekmény elkövetésével, ami miatt büntetőeljárás volt folyamatban ellene, és mert a hatóságok előtt ismert lakó-, illetve tartózkodási helyén nem volt megtalálható, elfogatóparancsot bocsátottak ki ellene. Ezt közölték az iskolában a II. r. panaszossal, majd megtörtént az elfogása.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. Jelen esetben a II. r. panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja volt. Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.

Az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti esetekben a rendőr nem tekinthet el a személyi szabadságot korlátozó intézkedéstől, annak foganatosítása minden esetben – mérlegelést nem tűrő módon – kötelező a rendőr számára. jelen esetben a kiadott elfogatóparancs szolgáltatta az alapot az elfogáshoz, illetve előállításhoz.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy az elfogás és azt követő előállítás indokoltan és jogszerűen történt, amellyel jogszerűen korlátozta a rendőrség a II. r. panaszos személyi szabadsághoz való jogát.

3) A panaszbeadvány szerint a rendőrök – az I. r. panaszos felszólítása ellenére – nem azonosították magukat.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a szolgálati fellépés módja tekintetében, ezért az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

4) A beadvány szerint az I. r. panaszos kérte, hogy a rendőrök mutassák meg az eljárásra vonatkozó „felhatalmazásukat”, illetve adjanak felvilágosítást arra nézve, hogy miért van a II. r. panaszos bilincsbén, a kérésnek azonban nem tettek eleget.

Az elsődleges jelentés szerint a házkutatást vezető r. zászlós közölte az ott tartózkodó személyekkel, az I. r. panaszossal, illetve az ingatlan tulajdonosával, hogy miért szükséges a nyomozati cselekmény végrehajtása, illetve azt is, hogy miért fogták el a II. r. panaszost. A panaszbeadványban név szerint megjelölt rendőr, a c. r. törzszászlós a házkutatás időtartama alatt többször is próbálta elmagyarázni az I. r. panaszosnak az eljárás menetét, és a foganatosított intézkedéseket, de azokat a nő nem értette meg. A II. r. panaszos elfogásának végrehajtásáról szóló jelentés, illetve az I. r. panaszossal szemben tett szabálysértési feljelentés ezzel egyezően tartalmazza a panaszolt mulasztással kapcsolatos információkat.

A D.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szintén azt rögzíti, hogy az intézkedés megkezdésekor a helyszíni parancsnok tájékoztatta a jelenlevő I. r. panaszost és az ismerősét arról, hogy miért szükséges a házkutatás végrehajtása, illetve, hogy miért fogták el a II. r. panaszost. Az intézkedő rendőrök többször is elmondták, hogy a II. r. panaszos ellen az E.-i Rendőrkapitányság adott ki elfogatóparancsot, illetve más ügyből kifolyólag is szükséges a házkutatás lefolytatása, azonban ezt az édesanya nem volt hajlandó tudomásul venni. Az I. r. panaszos a kapott tájékoztatásokat nem értette meg.

a) A panaszbeadványban megfogalmazott, a rendőrök eljárására vonatkozó „felhatalmazás” tekintetében a Testület visszautal az Állásfoglalás III. rész 1) pontjában írtakra: halaszthatatlan nyomozati cselekményként foganatosított házkutatás esetén nincs elrendelő határozat, utólag szükséges az alakiság megtartása (jegyzőkönyv készítése).

b) Az Rtv. fentebb hivatkozott 20. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Továbbá az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Testület a hivatkozott kötelezettség teljesítése tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése, illetve az alapján a panaszos I. r. tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

5) A Testület a kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazása tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

a) A Testület a II. r. panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a II. r. panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján bilincset alkalmaztak, (az elsődleges jelentés alapján) a kezek előre bilincselésével, amelyre előzetes figyelmeztetés történt, és amely neki sérülést nem okozott. A kényszerítő eszköz alkalmazásának ténybeli indoka az volt, hogy a II. r. panaszos a D.-i Rendőrkapitányság Gy.-i Rendőrőrs beosztottai előtt már ismert volt korábbi eltűnési ügyeiből, szökésétől megalapozottan tartani lehetett.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példalózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A vizsgált esetben a bilincselés okául és alapjául az Rtv. 48. §-ának c) pontját, azaz a szökés megakadályozása érdekében történő bilincshasználatot jelölte meg a rendőrség, amely 45 percig tartott. A panaszbeadvány a bilincselés részleteit illetően nem tartalmaz információt, maga a II. r. panaszos a helyszínen nem élt panasszal az ellen. Az I. r. panaszos pusztán annak tényét sérelmezte.

A Testület elfogadta a bilincselésre okot adó, a rendőrség által megjelölt körülményt, figyelemmel volt az előzményi iratokra is annak megítélésékor.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a II. r. panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazása szükséges és indokolt volt, amellyel nem sérült az emberi méltósághoz való joga.

b) Az I. r. panaszos vonatkozásában a beadvány azt tartalmazza, hogy a házkutatás időtartama alatt az egyik rendőr állandóan visszalökdöste őt a szobába, majd elkapta a nyakát és a karjával szorította. Őt fojtogatva visszakényszerítette a szobába. Egy másik rendőr a sarokba szorította, elkapta a kezét, és amiatt megsérült a csuklója. később ugyanez a rendőr az ágyra lökte, majd mindketten kísérták a szobából. Az I. r. panaszos az állítása alátámasztására egészségügyi dokumentumokat, illetve fényképfelvételeket is a Testület rendelkezésére bocsátott, amelyek szerint a nyakán volt minimális duzzanat, illetve csukló, és mellkasi zúzódást diagnosztizáltak, és 8 napon belül gyógyuló sérülést diagnosztizáltak.

Valamennyi rendőrségi dokumentum azt tartalmazza, hogy az I. r. panaszossal szemben testi kényszer nem alkalmaztak a rendőrök, illetve sérülése nem keletkezett. Az intézkedő rendőrök elsődleges jelentése (illetve a II. r. panaszos elfogásának végrehajtásáról szóló jelentés, valamint az I. r. panaszos elleni szabálysértési feljelentés) szerint az I. r. panaszos folyamatosan kiabált a házkutatás időtartama alatt (holott felszólították, legyen együttműködő), ezért őt az általa név szerint megjelölt c. r. törzszakaszlós a karjánál fogva bevezette az egyik hátsó szobába, hogy ne akadályozza a házkutatást. Ehhez fizikai erő alkalmazására nem volt szükség, mert kezdetben még együttműködő magatartást tanúsított. A helyiségből folyamatosan távozni akart és kijelentései alapján tovább kívánta akadályozni az éppen folyamatban levő házkutatást. A c. r. törzszakaszlós annak érdekében, hogy meggátolja az agresszíven viselkedő személyt abban, hogy akadályozza házkutatás végrehajtását, egyik kezével magától eltolta az I. r. panaszost, aki többször kijelentette, hogy őt megverték és fojtogatták a rendőrök, a fiát is bántalmazták, ezért mindenkit fel fog jelenteni. Az intézkedő c. r. törzszakaszlós jelentős fizikai erőfőlényét kihasználva a testi kényszer szintjét el nem érő fizikai kontaktussal elérte, hogy az intézkedés eredményesen lefolytatható legyen. Az I. r. panaszos leszorítása, fojtása, kezének kicsavarása, illetve ágyra lökése nem történt meg.

A panasz ezen részével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet. Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfőlény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése ugyanakkor kimondja, hogy nem minősül testi kényszernek, amikor a rendőr – jogszerű intézkedése során, a biztonságos intézkedés végrehajtása érdekében – a felé kartávolságon belülre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erő kifejtéssel magától távol tartja.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése értelmében továbbá a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását.

A Testület a rendelkezésére álló, és egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy egyáltalán történt-e testi kényszer szintjét elérő fellépés az I. r. panaszossal szemben, illetve azt sem látta bizonyítottnak, hogy a jelzett sérülések a rendőrökkel való interakcióval összefüggésbe hozhatók. **A Testület állásfoglalása szerint az I. r. panaszos egészséghez való jogának sérelme nem állapítható meg.** Ugyanakkor ismételt felhívja az I. r. panaszos figyelmét az Állásfoglalás III. részében írtakra (nevezetesen, hogy az elévülési időn belül feljelentést tehet hivatali bűncselekmény miatt).

6) A beadvány szerint az intézkedő rendőrök nem engedték meg az I. r. panaszosnak, hogy a szolgálati járművel utazzon a rendőrségre.

A rendőrségi dokumentumok szerint valóban nem engedték meg ezt számára, csak a II. r. panaszost szállították szolgálati gépkocsival.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben utal arra, hogy az Rtv. nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami alapján a rendőrnek az ilyen, és ehhez hasonló esetekben kötelezettsége lenne az állampolgárt gépkocsival szállítani. Az I. r. panaszos nem volt érintettje a házkutatásnak, ő a II. r. panaszos törvényes képviselője. Azonban a beszállítás ideje alatt eljárási cselekmény nem történt. A II. r. panaszossal szemben fogantatott – és a Be. szerint lehetővé tett eljárási cselekménynél (ld. Állásfoglalás III. rész 3) pont) – gyanúsított kihallgatásánál az I. r. panaszos mint törvényes képviselő jelen volt (illetve eljárási jogaival: indítvány tételi, észrevétel tételi jogával nem élt).

A Testület megállapítása szerint a rendőrség részéről mulasztás nem történt, az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

7) A panaszosok sérelmezték a rendőrök hangnemét és bánásmódját is. A beadvány szerint, amikor a II. r. panaszossal a házkutatással érintett ingatlanhoz értek, őt megbilincselve kirángatták a szolgálati gépkocsiból, ami azért volt kínos, mert a szomszédok látták. Az I. r. panaszosnak az általa korábban ismert rendőr azt mondta, hogy „fogja be a pofáját”, maikor ő felvilágosítást akart kérni fia megbilincselése okáról. Később pedig, amikor a II. r. panaszossal távoztak a rendőrök, és az I. r. panaszos megkérdezte, hogy magukkal viszik-e őt is, azt felelték, hogy ők nem taxisok. A rendőrség épületében a fiát el akarta kísérni a mintavételre, akkor felszólították, hogy „takarodjon onnan”.

Az elsődleges jelentés szerint az I. r. panaszos volt az, aki, amikor meglátta a fogvatartott fiát, magából kikelve ordibálni, szitkozódni kezdett. Közölte, hogy onnan nem viszik el a fiát sehova, nem engedi sehova. Az I. r. panaszos az intézkedésre vonatkozó többszöri közlést nem értette meg, továbbra is kiabált. Nem volt együttműködő, akadályozta a rendőri intézkedést. A D.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatója továbbá azt tartalmazza, hogy a rendőrök által alkalmazott bánásmód és hangnem határozott, szakszerű és jogszerű volt. Trágár, becsmérlő kifejezéseket. A konfliktusos szituációt végig udvarias, nyugtató hangnemmél próbálták oldani, sikertelenül.

A II. r. panaszos tekintetében a rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a fiatalosú mindvégig együttműködő magatartást tanúsított, a gépkocsiból önként szállt ki.

A Testület a panasz bánásmódra és a rendőri hangnemre vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen

törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszosokkal szemben intézkedő rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a hivatkozott jogszabályi rendelkezésének megsértése miatt az I. és a II. r. panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett: indokoltan vonták a II. r. panaszost intézkedés alá, illetve jogszerű volt az elfogása és azt követő előállítás is, ami által nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozták. A rendőrök szolgálati fellépésének módja tekintetében – a rendelkezésre álló bizonyítékok miatt – az I. r. panaszos vonatkozásában alapjogi sérelem nem volt megállapítható. A Testület megállapítása szerint a II. r. panaszossal szemben alkalmazott bilincs szükséges és indokolt volt, amellyel nem sérült az emberi méltósághoz való joga. A Testület ugyanakkor nem tudott állást foglalni abban, hogy az I. r. panaszossal szemben egyáltalán történt-e testi kényszer szintjét elérő fellépés, ezért az egészséghez való jogának sérelme nem megállapítható. A rendőrök felvilágosítás-adása, illetve a rendőri hangnem és bánásmód tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott a Testület megnyugtatóan állást foglalni, ezért mindkét panaszos vonatkozásában az emberi méltósághoz való jog sérelmének meg nem megállapíthatóságáról döntött.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET